నీళ్ళు

"దీన్నిండా తప్పులే... మళ్ళీ వ్రాసుకురా... నీకు తెలియకపోతే నీ సీనియర్‌ని కన్సల్టు చెయ్యి. మరో అరగంటలో యిది కావాలి..." అన్నాడు ఆఫీసరు, జోగినాధం అంతకుముందు తయారుచేసిన డ్రాఫ్టు మళ్ళీ అతని చేతికి అందిస్తూ.

జోగినాధం వినయంగా "అలాగేనండీ" అంటూ ఆ కాగితం అందుకున్నాడు. గది దాటి యివతలికి వచ్చేసరికి అక్కడే లోపలికి వెళ్ళేందుకు కాబోలు నిరీక్షిస్తూ నిలబడివున్న కుసుమ అతనికి కనిపించింది. ఆమె ఆఫీసరుగారి మాటలు వినేవుండాలి. అందుకు నిదర్శనం ఆమె అతనివంక చూసి నవ్విన నవ్వు.

ఉమాపతి తన సీటులో తీరికగా కూర్చునివుండి కళ్ళెగరవేసి "ఆ కాగితం మళ్ళీ నీ చేతుల్లోకే వచ్చిందేమిటయ్యా మహానుభావా?" అని అడిగాడు.

జోగినాధం మొహం తుడుచుకుని సిగ్గుపడుతూ "దీన్నిండా తప్పులున్నాయిట... ... మళ్ళీ రాసుకురమ్మన్నారు" అని చెప్పాడు.

ప్రక్కనే కూర్చుని ఏదో ఫైలు తిరగవేస్తున్న లక్ష్మీపతి తల యెత్తి చూసి "ఉద్యోగంలోచేరి నెలాపదిహేను రోజులేకదా అయింది? ఏవో చిన్నచిన్న తప్పులుంటే తాను దిద్ది టైపిస్టు కివ్వగూడదూ? అంతా హోషులే బ్రదర్...ఆ కుర్చీ అటువంటిది" అన్నాడు.

ఉమాపతి "సరే... ఇకనేం? ఆ కాయితం యిలా తీసుకురా... గబగబా ఏదో గిలికి యిచ్చి త్వరగా బయటపడిపోదాం...అన్నట్టు యివాళ సినిమా ప్రోగ్రాం కూడా ఉంది" అన్నాడు.

జోగినాథం ఆ కాయితం ఉమాపతికి అందించి అతని ముందు కుర్చీలో కూర్చుని "మీ యిద్దరూ సినిమాకు వెడుతున్నారా?" అని అడిగాడు.

ఉమాపతి, లక్ష్మీపతివంక చూశాడు. లక్ష్మీపతి కూడా ఆ ప్రశ్న విని జోగినాథంవైపు చూశాడు. అతడు విసుగుతో జోగినాధాన్ని ఉద్దేశించి "నీ ప్రవర్తన నాకేం నచ్చడంలేదోయ్...మనం ముగ్గురం ఒకే రూములో ఉంటూ ఒకే హోటల్లో భోజనం చేస్తున్నాము...అయినా నువ్వు అదేమిటో అంటీ అంటనట్టు ప్రవర్తిస్తూవుంటావు. మొన్న నొకసారి కూడా యిలాగే సినిమాకు పోదాం రమ్మంటే రానంటే రాను పొమ్మన్నావు. అలా స్నేహపూర్వకంగా అడిగినప్పుడు మొహంమీద కొట్టినట్టు రాను పొమ్మంటే ఎలా వుంటుందో ఆలోచించావా?" అన్నాడు.

ఉమాపతి "ఎందుకులే బ్రదర్! అతని తీరు తెలిసివచ్చింది కదా! ఇక యేమీ మాట్లాడక వూరుకో" అని తాను పనిలో మునిగిపోయాడు.

జోగినాథం యిరుకున పడ్డాడు. అతికష్టంమీద గొంతు పెగుల్చుకుని "క్షమించండి" అనగలిగాడు. ఉమాపతి వినిపించుకున్నట్టులేదు.

మరో అయిదు నిముషాల్లో ఉమాపతి తాను తయారుచేసిన కొత్త డ్రాఫ్టు జోగినాథం ముందుపడేసి లేచినుంచుని జేబులు సర్దుకుని లక్ష్మీపతి నుద్దేశించి "త్వరగా తెమలవోయ్" అన్నాడు. లక్ష్మీపతి ఫైలు మడిచి అవతలపడేసి "నేను సిద్ధమే" అంటూ లేచి మళ్ళీ జోగినాథం వంక చూసి "మరి యీయనగారి మాటేమిటి?" అని అడిగాడు. ఉమాపతి జేబుల్లో చేతులుంచుకుని జోగినాథంవంక తిరిగి "ఏమంటావు?" అని అన్నాడు.

అతడు కాయితం మడతపెడుతూ లేచినుంచుని "నేనెందుకులెండి బాబూ! మీరిద్దరూ వెళ్ళిరండి. నేను రూములోనే వుంటాను." అన్నాడు.

ఉమాపతి కొద్దిగా కోపం తెచ్చుకుని అడుగులు ముందుకువేశాడు. లక్ష్మీపతి సీటులోనుంచి లేచి యివతలికివస్తూ "ఏం మాతో రావడం యిష్టంలేదా నీకు?" అని అడిగాడు.

జోగినాథం నీళ్ళు నములుతూ "పతీ! నాదగ్గర డబ్బు..."అంటూ ఆగిపోయాడు.

అంతలోనే అందుకుని లక్ష్మీపతి "భలేవాడివే జోగినాథం! నీదగ్గర డబ్బు వుంటేమటుకు నిన్ను టిక్కెట్లు కొననిస్తామా? మరే మిటో అనుకున్నాను. అదా నీ సందేహం? ఊఁ! ఇకనైనా బయలుదేరు. డబ్బు మాదగ్గర వుందిలే..." అన్నాడు.

జోగినాథం "అది కాదండీ బాబూ! మీకెలా చెప్పాలో అర్థం కావడంలేదు. నేను రానుగాని, నన్ను విసిగించక మీరు వెళ్ళిరండి..." అన్నాడు విసుగుతో.

ఉమాపతి నిష్ఠూరమాడుతూ "అదయ్యా సంగతి... డబ్బును గురించి ఎంతమాత్రంకాదు. కేవలం 'యీ జులాయి వెధవలతో ఎందుకు తిరగాలి"... అని అతని బాధ. అతను బుద్ధిమంతుడు. జాగ్రత్తపరుడు, సినిమాలూ షికార్లూ అతనికి గిట్టవు. కాబట్టి యికమీదటనైనా మనం అతన్ని పిలిచి అవమానం చెందనక్కరలేదు. అర్థమయిందా? పోదాం పద." అన్నాడు.

లక్ష్మీపతి "అదీ నిజమే. ఇవాళ మనం సినిమాకు తీసుకువెడతా మంటే వెంటనేవస్తే... ...మళ్ళీ తనెప్పుడైనా ఆమాట అనవలసివస్తుం దేమోనని దిగులుకూడా ననుకుంటాను." అంటూ జేబులోంచి తాళం చెవులు తీసి బల్లమీదికి విసిరి "అయ్యా! జోగినాధంగారూ, యివిగో రూము తాళాలు... మేము వెళ్ళొస్తాం..." అన్నాడు.

మరుక్షణంలో వారిద్దరూ చేతులు కలుపుకుని బయటికి వెళ్ళి పోయారు. జోగినాథం మనస్సు చివుక్కుమన్నది. లక్ష్మీపతి యెంత మాట అన్నాడు! తమతో కలసి సినిమాలకూ షికార్లకూ రానంత మాత్రంలో అంత మాట అనడమేనా?

* * *

అతడు చుట్టూ చూశాడు. అప్పటికే అంతవరకూ అక్కడవున్న

యితర గుమాస్తాలుకూడా వెళ్ళిపోయారు. మూలగా కుసుమ ఒక్కతే మాత్రం తన సీటులో కూర్చుని యేదో కాయితం టైపు చేస్తున్నది. జోగినాథం వుండి వుండి ఆమెవైపు చూస్తూ ఆఫీసరు గదిలోనుంచి పిలుపుకోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు.

అంతలో అతనికి దూరంగా కిటికీలో ఎత్తుగా ఉంచబడిన నీళ్ళ కూజా కనిపించింది. నీళ్ళు మరింత చల్లగా వుండటంకోసం దానిచుట్టూ జనపనార తాడు అల్లివుంచారు. దానిపక్కనే రెండు గాజుగ్లాసు లున్నాయి.

జోగినాథం నెమ్మదిగా లేచివెళ్ళి శుభ్రంగా తళతళ లాడుతున్న గ్లాసును చేతిలోకి తీసుకుని దాన్ని నీళ్ళతోనింపి చెయ్యి పైకెత్తి ఒక్క నిముషంసేపు దానివంక కన్నార్పకుండా చూశాడు. గ్లాసులో నీళ్ళు తెల్లగా మిలమిల లాడుతున్నాయి. అటువైపునుంచి ప్రసరిస్తున్న వెలుగు కిరణాలవల్ల అవి క్షణక్షణానికీ మరింత మెరిసిపోతున్నాయి. అతడు నెమ్మదిగా ఆ గ్లాసు నోటిదగ్గర వుంచుకుని గుక్క తర్వాత గుక్కగా నింపాదిగా తాగాడు. తర్వాత గ్లాసు అక్కడ వుంచి మూతి తుడుచు కుంటూ తలతిప్పి చూసేసరికి తనవంకనే కన్నార్పకుండా చూస్తున్న కుసుమ కనిపించింది. అతడు సిగ్గుపడిపోయి త్వరత్వరగా తన సీటు లోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. కుసుమ అంతవరకూ యీతంతు అంతా తన పని ఆపుకుని మరీ చూసింది కాబోలు. అతడు కుర్చీలో కూర్చోగానే మళ్ళీ టైపుశబ్దం ప్రారంభమైంది.

కొద్ది నిముషాల తర్వాత ఆఫీసరుగారి గదిలో బెల్ మ్రోగింది. కుసుమ గబగబాలేచి లోపలికివెళ్ళి మళ్ళీ వెంటనేతిరిగివచ్చి జోగినాథంతో "మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నారు." అన్నది.

జోగినాథం కాయితం చేతిలోకి తీసుకుని ఒక్క ఉదుటున లేచి వెళ్ళి ఆఫీసరుగారి ముందు నిలబడ్డాడు. ఆయన అతని చేతిలో కాయితం తీసుకుని తలఎత్తి "ఊఁ! ఎవరిని కన్నల్లు చేశావు?" అని అడిగాడు.

జోగినాథం నెమ్మదిగా "ఉమాపతి వ్రాసి యిచ్చాడండీ." అని చెప్పాడు.

ఆయన చురుకుగా చూసి "అలాగా? చూడు జోగినాథం! నువ్వు అలా ఉన్న విషయం చెప్పినందుకు నాకు చాలా సంతోషంగావుంది. కాని ఒక్క సంగతి గుర్తుపెట్టుకో. అతను గ్రాడ్యుయేటు. పైగా అనుభవం ఉన్నవాడు. అత నీనాడు నీకు స్నేహితుడు కాబట్టి సహాయం చెయ్యడం బాగానేవుంది. కానీ ఎన్నాళ్లిలా? నువ్వు కొత్తవాడివి. పైగా నీకు చదువూ తక్కువే. అయినా నువ్వు కొంచెం చొరవ తీసుకుని పనిలో అభివృద్ధి చూపించాలి. వారిమీదా వీరిమీదా కొత్తల్లో ఆధార పడటం తప్పేమీకాదు. వాళ్ళు సహాయం చెయ్యటమూ తప్పుకాదు. కాని నువ్వు కూడా స్వతంత్రించి కొంచెం యింప్రువ్‌మెంట్ సాధించాలి. నాలుగు వాక్యాలు స్వంతంగా తప్పులేకుండా వ్రాయడం బ్రహ్మవిద్యేమీ కాదు. సరే...నువ్విక వెళ్లు...ఆ టైపిస్టును రమ్మని చెప్పు...ఈ కాయితం యివాళ వెళ్ళిపోవాలి..." అన్నాడు.

జోగినాథం తలవూపి యివతలికివచ్చి కుసుమనుద్దేశించి "మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నారండీ..." అని చెప్పాడు. ఆమె లేచి ఆఫీసరు గదిలోకి వెళ్ళింది.

జోగినాథం టైపుమెషిను దగ్గర నిలబడ్డాడు. కన్నార్పకుండా దానివంకనే చూశాడు. కుసుమ లోపల ఆఫీసరుగారి గదిలో "అలాగేనండీ... యిప్పుడే చేసియిస్తాను." అంటున్నది.

అతడు టైపుమెషిను దగ్గరగా జరిగి ఒకవిధమైన చాపల్యంతో వ్రేలు కదిపి ఒకమీట నొక్కాడు. లోపల కాయితం చుట్టివున్న సిలిండరు 'ధన్'మని పెద్ద శబ్దంచేస్తూ మరోవైపుకు కదిలింది. అతడు అదిరి పడ్డాడు.

అంతలో కుసుమ చేతిలో కాయితంతోవచ్చి "అదేమిటి? 'టాబ్యులేటర్' నొక్కారా? అలాచేస్తే మెషిను పాడైపోతుంది. మీరిలా కూర్చోండి... మీ కాయితమేయిది. ఇప్పుడే ఆఫీసరుగారికి అందించాలి...

ఆ తర్వాత యిద్దరం కలిసే వెడదాం..." అంటూ కూర్చుని తనపనిలో నిమగ్నురాలయింది జోగినాధం "అలాగేనండీ" అంటూ తలవూపి ఒక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. అతనితో కుసుమ యిదే మొదటిసారి మాట్లాడటం.

జోగినాధం కనురెప్పపాటు అయినా లేకుండా చూస్తూ కూర్చున్నాడు. అతనికి కుసుమ నైపుణ్యం అబ్బురం కలిగించింది. ఆమె పలుచని బంగారురంగు వ్రేళ్ళు టైపు మెషినుమీద వేగంగా అందంగా కదులుతున్నాయి. ఆ వ్రేళ్ళలో ఏదో మంత్రశక్తి ఉన్నట్లు అనిపించిందతనికి. తాను పుట్టినప్పటినుంచీ పద్దెనిమిదేళ్ళవరకూ—అంటే స్కూలు ఫైనల్ పాసయ్యే వరకూ — ఉన్నది గుంటూరుజిల్లాలో ఒక మూరుమూల పల్లెటూళ్ళో. తాను ఎనిమిదవ తరగతి వరకూ చదువుకున్నది పక్కవూరిలోని మిడిల్‌స్కూల్లో. ఆ వూరు కూడా పెద్దదేమీ కాదు. తన మిడిల్‌స్కూల్ చదువు పూర్తికాగానే తన తల్లి ఇంక చదువు మానుకోమన్నది. కాని, ఆ సంవత్సరం నుంచి స్కూల్ ఫైనల్ వరకూ పై తరగతులు కూడా ఏర్పాటుచేసి ఆ స్కూల్‌ను హైస్కూలుగా మార్చారు. ఆ సదుపాయం రావడంతో అతని తల్లి మనసు మార్చుకుని 'ఊరువిడిచి ఎక్కడికి పోనక్కరలేదు కదా' అనే ఆలోచనతో మళ్లీ ఫోర్తు ఫారంలో చేరమన్నది. ఆ విధంగా అతడు, రెండు నెలల క్రిందట యీ ఉద్యోగం వచ్చేవరకూ, రైలు ప్రయాణం కూడా ఎన్నడూ చేయలేదు. ఇప్పుడు మెషిను ముందు కూర్చుని 'చకచక' టైపు చేస్తున్న కుసుమను చూస్తూవుంటే ఎంతో గొప్పగా వింతగా వుంది.

ఆమె ఆ కాయితం పూర్తిచేసి ఆఫీసరు గదిలోకి వెళ్ళింది. జోగినాధం లేచి మంచినీళ్ళ కూజా దగ్గరికి వెళ్ళి మూతతీసి లోపలి నీళ్ళ వంక ఒక్క క్షణం చూశాడు. అలా చూస్తూవుండగానే- తన వూరిలో తన చిన్నచెల్లెలు దాహంతో బాధపడుతూ కూర్చునివుంది. ఎండ నిప్పులు చెరుగుతున్నది. వెచ్చనిగాలి రివ్వున వీస్తున్నది. ఇంటి ముందు బయట ప్రదేశంలో దూరంగా సుడిగాలి గిర్రున తిరుగుతున్నది. తన తల్లి సగం మాత్రమే నిండిన బిందెను భుజాన పెట్టుకుని ఎండలో యింటికి నడిచి

వస్తున్నది. అన్నంతింటూకూడా నీళ్ళను పొదుపుగా వాడుకోవాలి అక్కడ...స్నానం చేసేందుకు సరేసరి... ఆ ఉప్పు నీళ్ళకు కూడా రేష నింగే...అతని కళ్లు చెమర్చాయి. వెంటనే గ్లాసు నీళ్ళతో నింపుకుని గడ గడ త్రాగాడు.

తర్వాత వెనుదిరిగి చూసేసరికి ఎంతసేపటి నుంచీ తనను గమనిస్తున్నదో కుసుమ_అక్కడే చేతులుకట్టుకుని నిలబడివుంది. ఆమె హఠాత్తుగా అతని చేతివంక చూసి "అరె! మీ చేతికి ఆరువ్రేళ్లున్నాయే!" అన్నది ఆశ్చర్యంగా.

జోగినాథం తన ఎడమచేతిని చూసుకుని నవ్వాడు.

కుసుమ "రండి... అయిదున్నర దాటింది... ఇళ్ళకు చేరుకుందాం..." అంటూ దారితీసింది.

జోగినాథం ఆమె ననుసరించి మెట్లు దిగుతూవుండగా ఆమె మళ్ళీ "చేతికి ఆరువ్రేళ్లుంటే అదృష్టం అని అంటారే నిజమేనాఅండీ?" అని అడిగింది. అతడు నిట్టూర్చి "ఆఁ! ఏం అదృష్టమో!" అన్నాడు.

ఇద్దరూ మెట్లు దిగి వీధిలోకి వచ్చి నడవటం ప్రారంభించారు. పేవ్‌మెంట్ మీద జోగినాథం కుసుమ పక్కగా నడుస్తున్నాడు. అతని కిది పూర్తిగా కొత్త అనుభవం... అతని కిప్పుడు పందొమ్మిదోయేడు. ఇంత వరకూ అతడు పధ్నాలుగేళ్ళ తన చెల్లెలితోతప్ప పరాయి ఆడ పిల్లతో ఎన్నడూ మాట్లాడి ఎరుగడు. ఇప్పుడు కుసుమ వంటి అంద మయినదీ, నాగరికురాలూ అయిన పడుచువెంట నడవటం అతనికి చాలా యిబ్బందిగానేవున్నా ఒక వింత ఆనందాన్ని కూడా యిస్తున్నదని చెప్పక తప్పదు.

ఆమె నడుస్తూనే "ఏమండీ! ఇందాక పతిద్వయం మీమీద అలిగి వెళ్లినట్టున్నారే!..." అన్నది.

"అవునండీ! పోయినవారంలో కూడా ఒకసారి యిలాగే

జరిగింది. వాళ్లిద్దరూ సినిమాలకూ, సర్కసులకూ పోతూ నన్ను కూడా రమ్మంటారు. నాదగ్గర వాటన్నిటికీ డబ్బెక్కడవుంటుంది చెప్పండి?... మా వూళ్ళో యింటిదగ్గర మా అమ్మ యిద్దరు చెల్లెళ్ళూ వున్నారు. పెద్ద చెల్లెలికి పధ్నాలుగేళ్ళు... దానికి పెళ్ళి కావలసివుంది... చిన్న చెల్లెలు ఆరేళ్ళది... మాకు ఆస్తిపాస్తులేవీ లేవు, పైగా మా వూళ్ళ సంగతి తెలుసుగా మీకు? అక్కడ మంచినీళ్ళు కూడా 'బిందె యింత' అని కొనుక్కోవాలి... అందువల్ల నేను జీతం అందుకోగానే నాకోసం అతి తక్కువ డబ్బు వుంచుకుని మిగిలినదంతా అక్కడికి పంపుతాను. అలాంటప్పుడు నాకు వీళ్ళతో తిరగడం ఎలా సాధ్యపడుతుంది చెప్పండి..." అంటూ ఆగాడు జోగినాథం. కుసుమ జాలిగా అతనివంక చూసింది.

అతడు మళ్లీ "నాదగ్గర డబ్బు ఉండదని తెలిసికూడా నన్ను తనతోరమ్మని బలవంతం చేస్తారు. అన్నిటికీ తమ డబ్బు పెట్టుకుంటా మంటారు. అదినాకు బొత్తిగా యిష్టం వుండదు. అలా అని చెబితే వాళ్ళకు కోపం పొడుచుకొచ్చేస్తుంది..." అన్నాడు.

కుసుమ నవ్వి "బాగానేవుంది..." అన్నది.

జోగినాథం "మీ రెప్పుడూ మా ప్రాంతాలకు రాలేదు కదండీ. అక్కడ నీటిచుక్క కనిపించదు. అన్ని కాలాల్లోనూ ఒకటే కరువు. బావులన్నీ పాతాళంలోకి వెళ్లే సొరంగాల్లాగా వుంటాయి. తొంగిచూస్తే అడుగున ఏమీ కనిపించదు. పెద్దతాడు బొక్కెనకుకట్టి లోపలికి వదులుతూ వుంటే ఎంతకూ నీళ్ళు తగలవు. చివరకు బొక్కెన రాళ్ళ మీదపడిన శబ్దం వినిపిస్తుంది. ఇక నీళ్ళు ఎక్కడో చిన్ని గుంటలా కొద్దిగా వుంటాయి. బొక్కెనను అక్కడికి జరిపి నీళ్లు రాబట్టుకోవాలి... మా ప్రాంతాలలో బొక్కెనలెలా వుంటాయో తెలుసా మీకు? కిరసనాయిలు డబ్బాలుంటాయి చూశారూ, వాటిని సగానికి తెగగొట్టి అతుకు వేసి నీళ్ళను ఊడ్చుకు వచ్చేందుకు వీలుగా తయారుచేస్తారు. మధ్యాహ్నంపూట సూర్యుడు నడినెత్తిమీదవున్నప్పుడుమాత్రం బావిలోపల

ఎక్కడో నీళ్ళు తళతళ లాడుతూ కొంచెంగా కనిపిస్తాయి. అందరూ రాత్రివేళల్లో వెళ్ళి మరునాటికి కావలసిన నీళ్ళు తెచ్చుకోవలసిందే. తెల్లవారితే జల ఉండదు... చుక్కగూడా మిగలదన్నమాట..." అంటూ ఆగి మళ్ళీ నిట్టూర్చి "అందుకే నాకు మావూరంటే బొత్తిగా యిష్టంలేదు... మావాళ్ళను కూడా యిక్కడికి తీసుకు వొచ్చేద్దా మనిపిస్తూవుంటుంది అప్పుడప్పుడు .. అయినా నాకిక్కడ వొచ్చేది చాలోద్దూ..." అన్నాడు.

కుసుమ అతడు చెప్పినదంతా కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుని ఆశ్చర్యంగా విన్నది. అతడు మళ్ళీ "రెణ్ణెల్ల క్రిందట నేను ఉద్యోగంలో జాయినయేందుకు వచ్చేటప్పుడు రైలు కృష్ణానదిమీదినుంచి పరుగెత్తుతూ వుండగా చూసి ఆశ్చర్యంతో బొమ్మలా అయిపోయాను. మీరు నమ్మరేమో! అన్ని నీళ్ళు ఒక్కచోట చూడటం అదేనాకు మొదటిసారి... చిన్నప్పుడెప్పుడో సముద్రం చూశానుగాని అవి ఉప్పునీళ్ళు కదా! ఇంత నదీ, యిన్ని నీళ్ళూ వున్నప్రాంతం సంపన్నం కాకుండా ఎలా వుంటుంది చెప్పండి? నీళ్ళు పుష్కలంగా వున్న చోటే నాగరికత... మా ప్రాంతాలలో మనుషులు వొంటినిండా పోసుకునేందుకూ కడుపునిండా తాగేందుకు పుష్కలంగా నీళ్ళులేక నే చిక్కిపోతున్నారని నాకప్పుడప్పుడు అనిపిస్తూ వుంటుంది. ఇక్కడ నాకు చాలా హాయిగావుంది. రోజూ ఉదయం లేచీలేవగానే కృష్ణకువెళ్ళి స్నానం చేస్తాను. సాయంకాలం ఆఫీసునుంచి వెళ్లివెళ్ళగానే బావిదగ్గర మళ్లీ స్నానం చేస్తాను. ఇప్పుడెంతో హాయిగా ఆరోగ్యంగా వున్నాను... అంతా నీళ్ళలోనేవుంది సుమండీ..." అని ఒక్కక్షణం ఆగి "నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయితే మాకూ నీళ్ళకరువు తప్పుతుందనీ, మెట్టపొలాలన్నీ మాగాణి భూములవుతాయనీ అనుకుంటున్నారు. అది ఎప్పటికో..." అన్నాడు నిట్టూర్చి.

కుసుమ నవ్వి "అయితే మీ నిర్వచనం ప్రకారం నీళ్ళే నాగరికతకూ సౌభాగ్యానికీ మూలకారణం అన్నమాట..." అన్నది.

జోగినాథం తలవూపుతూ "అంతేనండీ... నిస్సందేహంగా

అందులో మీకేమీ అనుమానం అక్కర్లేదు...అది కరెక్టు..." అన్నాడు. .
కుసుమ ఆ మాటలు విని మళ్లీ నవ్వింది.

అప్పటికి వారు చాలాదూరం నడచివచ్చారు. కుసుమ ఒకచోట ఆగి "ఇదే మాయిల్లు... రండి...ఒక్క నిముషం కూర్చుని పోదురు గాని..." అన్నది.

జోగినాధం "ఎందుకులెండి...యిప్పుడు" అంటూ ఏదో చెప్పబోయి ఆమెవంకచూసి ఆగి 'సరే పదండి..." అన్నాడు. ఆమె నవ్వుతూ మెల్లెక్కి తలుపుతట్టి "మా అన్నయ్య యింట్లోనే వున్నాడనుకుంటాను... మిమ్మల్ని పరిచయంచేస్తాను" అన్నది.

ఆరేళ్ళ పలుచని ఎర్రతేలువంటి పిల్ల తలుపు తెరిచి లోపలికి వెడుతూ "అక్కయ్య వొచ్చింది" అంటూ రాగం తీసింది. కుసుమా, జోగినాధం గుమ్మం లోపలికి వెళ్లేసరికి కిటికీ పక్కగావున్న కుర్చీల్లో ఒకదాన్లో ఎవరో కూర్చుని పేపరు చూస్తున్నారు. కుసుమ అటుతిరిగి "అన్నయ్యా! నువ్వెంతసేపయింది వచ్చి" అని అడిగింది. ఆ వ్యక్తి పేపరు తప్పించి "ఇప్పడే పది నిముషాలయి వుంటుందేమో" అంటూ జోగినాధంవంక చూశాడు. కుసుమ "వీరు మా ఆఫీసులో పని చేస్తున్నారు...మిస్టర్ నాధ్‌గారు. ఈయన మా అన్నయ్య కామేశం .. ఇక్కడ కాలేజీలో లెక్చరర్" అని ఒకరినొకరికి పరిచయంచేసి "మీరు కూర్చుని మాట్లాడుకుంటూ వుండండి...నే నిప్పుడే అయిదు నిముషాల్లో కాఫీలు పట్టుకొచ్చేస్తాను" అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది.

ఆ యిద్దరూ ఎదురెదురుగా కూర్చున్నారు. ఆయనకు యిరవై అయిదేళ్ళకు మించి వుండదు వయస్సు. సన్నగా, ఎర్రగా వున్నాడు. కళ్ళకొక రిమ్‌లెస్‌జోడువుంది. ధరించిన దుస్తులు చాలా నాగరికమైనవీ, ఖరీదైనవీనూ... ఆయన పేపరు పక్కనవుంచి జోగినాధం ఉద్యోగాన్ని గురించీ, అతని చదువును గురించీ ఏవేవో ప్రశ్నలు వేశాడు.

కొద్ది నిముషాల్లో కుసుమ దుస్తులు మార్చుకుని చేతుల్లో కాఫీ

కప్పులతో వచ్చింది. తానొక కుర్చీలో కూర్చుని ఆ యిద్దరికీ కాఫీలు అందించి అన్నగారివంక తిరిగి "మీరు యివాళ చాలా చిత్రమైన విషయం చెప్పారన్నయ్యా, అది మీ ఎకాన మిస్టు లెవరూ యింతవరకూ కనిపెట్ట లేదని బల్లగుద్ది మరీ చెప్పగలను" అన్నది.

ఆయన తలఎత్తిచూసి నవ్వుతూ "ఏమిటో అది—" అన్నాడు. కుసుమ జోగినాధంవంక తిరిగి "చెప్పనా ?" అని అడిగింది. జోగినాధం బిడియపడుతూ "ఎందుకులెండి ? నాదంతా ఏదో పిచ్చి వాగుడు" అన్నాడు.

ఆమె 'అలా కాదు, చెప్పి తీరాలి...అన్నయ్యా ! వీరంటారు కదా, నీళ్లే సర్వ నాగరికతకూ, సౌభాగ్యానికీ కారణంట... నీళ్లు దొరకనిచోట్లా లేక తక్కువగా ఉన్నచోట్లా నాగరికత అభివృద్ధి చెందదనీ, ప్రజలు సంపన్నంగా ఉండరని కూడ వారి సిద్ధాంతం...ఇప్పుడు చెప్పు మీ ఎకన మిక్స్‌లో ఈ విషయం యింతకుముందు ఎవరైనా చెప్పారా" అన్నది.

ఆయన నవ్వాడు. కాఫీ కప్పు ఎదురుగా టీపాయ్ మీద ఉంచి "అది మంచిపాయింటే... మీరు చెప్పింది సబబుగానే ఉంది. కాదనను..." అన్నాడు.

కుసుమ జోగినాధం వైపు "చూశారా ? మీరు గెలిచారు" అన్నట్లు చూసింది.

కామేశం మళ్ళీ తలపంకించి "కాని యిందులో ఒక తమాషా ఉంది...మీరు చెప్పినట్లు నదు లెక్కువగా ఉన్నచోట్లా, వర్షాలు ఎక్కువగా కురిసేచోట్లా తప్పకుండా అభ్యుదయం ఉంటుంది. కాని అవి విపరీతంగా వున్నా బాధే —ఉదాహరణకు చూడండి...ఇప్పుడు నదులకు వరదలు వొస్తున్నాయి. పంటలన్నీ గంగపాలైపోతాయి. లెక్కలేనంతమంది ప్రజలు నిర్వాసితులైపోతారు. అకాలంలో వర్షాలు కురిశాయనుకోండి... అప్పుడు పంటలు ధ్వంసమే... కాబట్టి ఎటూ గట్టిగా రూలింగ్ యిచ్చేందుకు వీలులేదు..." అంటూ ఆగి, 'అన్నట్టు మీవూరేది?" అని అడిగాడు.

జోగినాథం చెప్పాడు. కుసుమ అందుకుని "వాళ్ళ వూరును గురించి యిప్పుడు నాకు చెప్పారన్నయ్యా! అటువంటి వూళ్ళుకూడా ఉంటాయా అని ఆశ్చర్యపోయాను. నీళ్లుకూడా కొనుక్కుంటేగాని దొరకవుట అక్కడ...తాగేందుకూ, వొంటికి పోసుకునేందుకూ అన్నిటికీ నీటి కరువట" అన్నది.

ఆయన "అందులో విచిత్ర మేముంది? అలా ఎన్నో వూళ్ళున్నాయి మనదేశంలో...అన్నట్టు ఈ సందర్భంలో మా స్నేహితు డొకాయన చెప్పిన విషయం ఒకటిగుర్తు వస్తున్నది. ఆయనను అటువంటి వూళ్ళో ఎవరో భోజనానికి పిలిచారట...అదే మొదటిసారి ఆయన ఆ వూరికి వెళ్ళడం...భోజనం చేస్తుండగా "మంచినీళ్ళేరేమిట'ని ప్రక్కవారిని అడిగాడట...వాళ్ళు ఆయన విస్తరిముందున్న ఒక చిన్న గాజు గ్లాసును చూపించి అవిగో అవే మంచినీళ్ళు అన్నారట...ఆయన గ్లాసులో తెల్లగా తేనెకలిపినట్టున్న ఆ ద్రవం చూసి అంతవరకూ ఏదో డ్రింకు అనుకున్నాట్ట—తీరా చూస్తే అవే మంచినీళ్లు .. అన్నాడు.

కుసుమ జోగినాథం ఒక్కసారిగా నవ్వారు. తర్వాత జోగినాథం లేచి ఇక "వెళ్ళి వస్తానండీ..." అన్నాడు. అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ అతన్ని గుమ్మందాకా సాగనంపి వుండిపోయారు.

అతడు నెమ్మదిగా నడిచి రూము చేరుకుని తాళం తీశాడు. లోపలికి వెళ్ళి చీకటిపడుతున్నందున లైటువేసి స్నానానికి సిద్ధమైనాడు. చిన్న కొల్లాయి గుడ్డ ఒకటి కట్టుకుని భుజంమీద మరో టవల్ వేసుకుని బావి దగ్గరికి చేరుకున్నాడు. మొదట ఒక పెద్ద బాల్చీ నిండా నీళ్లు తోడుకుని నూతి పళ్లెంమీద కూర్చున్నాడు. హాయిగా, ప్రశాంతంగా ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా మూడు పెద్ద బొక్కెనల నీళ్ళు పోసుకున్నాడు.

ఇంట్లో మరో భాగంలో అద్దెకున్న ఒక గుమాస్తా భార్యనీళ్ళకోసం చేతిలో బిందెతో తమ వాటా గుమ్మంలో నిరీక్షిస్తూ నిలబడివుంది.

అతడామెను చూడనేలేదు. ఆమె లోలోపల "అతడు తననుచూసి కూడా త్వరగా తెమలక బాధపెడుతున్నా'డని అనుకుంటున్నది.

జోగినాథం నెమ్మదిగా అరగంట తర్వాత నూతిపళ్లెందిగి యివతలికి వచ్చాడు. ఇంటి యజమానురాలు అంతసేపటినుంచీ యీ తంతు అంతా చూస్తూనే వుంది. ఆమె నెమ్మదిగా అతన్ని మందలిస్తూ 'అలా పనివేళా గంటల తరబడి నూతి పళ్లెంమీద కూర్చుండిపోతే ఎలా చెప్పు నాయనా? ఆవిడ యిందాకటినుంచి నీళ్ళకోసం తొందరపడుతూ నీ కారణంగా అక్కడే నిలబడి వుంది...చూడలేదూ?" అన్నది.

జోగినాథం నాలిక కరచుకుని ప్రక్కకు తిరిగిచూసి "పొరపాటయి పోయిందండీ..." అన్నాడు.

అతడు తర్వాత రూములో కొద్దిసేపు విశ్రాంతిగా కూర్చున్నాడు. ఆవేళ జరిగినదంతా మననం చేసుకున్నాడు. తన రూమ్ మేట్స్ యిద్దరితోనూ తాను అలా వ్యవహరించడంలోని ఉచితానుచితాలు బేరీజు వేసుకుని ఆలోచించాడు. చివరకు తానేమీ తప్పు చెయ్యలేదని నిర్ణయించుకున్నాడు. అయినా ఆ యిద్దరూ తనకు మంచి మిత్రులు. అటు ఆఫీసులోనూ వాళ్ళు చేస్తున్న సహాయం అమూల్యమైనది. ఇద్దరూ చక్కగా చదువుకున్నవాళ్ళు. డబ్బున్నవాళ్ళు వాళ్ళకు తనమీద అంత అభిమానం వుండటం తనకెంతో మంచిది. దాన్ని తాను పోగొట్టుకో కూడదు.

ఉమాపతి గోదావరిజిల్లావాడు. మంచి సంపన్న కుటుంబంలో పుట్టినవాడు. అతని తండ్రికి పిత్రార్జితమైన తోటలూ పొలాలూ, దొడ్లూ పుష్కలంగా వున్నాయి. అతడు బుద్ధిగా చదువుకున్నాడు. ఏ క్లాసులోనూ తప్పలేదు. డిగ్రీ రాగానే, చిన్నదే అయినా దొరికిన ఉద్యోగంలో వెంటనే చేరాడు. అతడు యింటికి నయాపైసా కూడా పంపనక్కర లేదు. ఇక లక్ష్మీపతి ఉన్నాడంటే అతని తండ్రి మొదట్లో బాగా కష్టాలు పడ్డవాడు. అయితేనేం ఆయనకు డబ్బు విలువ తత్వమూ బాగా తెలుసు... కొంత డబ్బు సంపాదించిన తర్వాత యిక మన తెలివి

తేటలూ ప్రమేయమూ లేకుండానే ఆ డబ్బు, అతిగా పెరిగిపోతుందనీ అందులో అతిశయోక్తి ఏ మాత్రమూ లేదనీ ఆయన దృఢవిశ్వాసం... కావలసిందల్లా కొంచెం లౌక్యమనీ, డబ్బు మదుపు పెడితే అది పెరిగే చోట్లూ, తరిగే చోట్లూ ఉన్నాయనీ, పెరిగే చోట్లు గమనించి మదుపు పెట్టే మాత్రపు తెలివితేటలు చాలుననీ, యిక ఆవైపు కూడా అప్పుడప్పుడు తప్ప చూడ నక్కరలేదనీ ఆయన అంటూ వుంటాడు. ఆయన అలాగేచేసి ఆస్తులు అలాగే పెంచాడు కూడా. లక్ష్మీపతి ఆయనకు ఒక్కడే కొడుకు. ఇంట్లో అతని మాటకు ఎదురన్నదిలేదు.

జోగినాథం మనస్సులో కుసుమ మెదిలింది. ఆ అమ్మాయి ఎంతో అందంగా వుంటుంది. దబ్బపండు వంటి శరీరచ్ఛాయ ఆమెది. నాజూకైన సన్నని బంగారపు పుల్లలవంటి వ్రేళ్ళు టైపు మెషినుమీద చకచక కదులుతూ వుంటే చూసేందుకు ఎంతో అద్భుతంగా ఉంటుంది. ఆమె కన్నులు చెంపకు చేరెడేసి ఉండి తళతళ లాడుతున్న నీళ్ళను గుర్తుకు తెస్తాయి. ఆమె అన్న కామేశం అంత చిన్న వయస్సులో కాలేజీ లెక్చరరు అయినాడంటే ఎంతో తెలివిగలవాడయి వుండాలి. ఆయన కూడా స్ఫురద్రూపి.

జోగినాధానికి తన చెల్లెలు గుర్తుకు వచ్చింది. ఆ అమ్మాయికూడా ఒక వన్నె తక్కువగా కుసుమ రంగే, అయినా నీళ్ళ కరువు మూలంగానూ, తగిన పోషణలేకనూ ఆ పిల్ల జబ్బుపడి లేచిన దానిలా ఉంటుందెప్పుడూ...కాని ఆ అమ్మాయి తెలివితేటలూ, ఓర్పూ, పని పాటలలో నేర్పూ చెప్పుకోదగ్గవి. దానికి పెళ్ళిచేసి ఒక యింటిదాన్ని చేస్తే తన బాధ్యత సగం తగ్గుతుంది. దానికి ఎక్కడ వ్రాసిపెట్టివుందో మరి...అది కాస్తా అయితే తన తల్లిని, చిన్న చెల్లెలినీ తీసుకుని యిక్కడికి మకాం మార్చేయవచ్చు. అప్పటికి తమ శని తప్పినట్టవుతుంది. అయినా ఆడపిల్ల పెళ్ళి మాటలతో, ఆలోచనలతో అవుతుందా ? దానికెంత కష్ట పడాలి? కట్నం పేచీ లేకుండా ఎక్కడైన సంబంధం కుదిరితే బాగుండిపోను... అయినా తన పిచ్చిగాని కట్నం లేకుండా ఎవడు పెళ్ళికి ఒప్పుకుంటున్నాడీ రోజుల్లో!

అతడు లేచాడు. రూముకు తాళంవేసి వీధిలోకి వచ్చి నడవటం ప్రారంభించాడు. అక్కడొకటీ, అక్కడొకటీ వీధి దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. దూరంగా ఎక్కడో రైలు 'గుప్పు గుప్పు' మని పొగ వొదులుతూ పరుగెత్తి పోతున్నది.

జోగినాథం కామేశాన్ని గురించే ఆలోచిస్తున్నాడు. అతన్నీ, తన చెల్లెలినీ మనసులో పక్కపక్కనే నిలబెట్టుకునిమాటిమాటికీ ఆలోచనలలో మునిగిపోతున్నాడు. చివరకు హోటలు ముందుకు వచ్చేసరికి తలవూపి ఏదో నిశ్చయానికి వచ్చాడు.

అతడు హోటల్లో ఒక బల్లముందు కూర్చుని అరిటాకు కడుగుతూ ఉండగా పక్కనే వున్న యిద్దరు సర్వర్లు "మంచినీళ్ళ పంతులుగారొచ్చారు..." అనుకుని నవ్వుకున్నారు. తర్వాత వారిలో ఒకడు ఏకంగా ఒక జార్ నిండా నీళ్లుతెచ్చి జోగినాథం ప్రక్కనే బల్లమీదవుంచి వడ్డన ప్రారంభించాడు. అతడు భోజనం చేసినంత సేపూ వారిద్దరూ ప్రతిపూటా చేసినట్టే ఆపూటకూడా అతడెన్ని గ్లాసుల నీళ్ళు తాగాడో లెక్కపెట్టారు. చివరకు లెక్క ఎక్కడో తప్పింది. ఒకడు పదిహేను గ్లాసులనీ మరొకడు పధ్నాలుగు గ్లాసులు మాత్రమేననీ కొంచెం సేపు తమలోతాము తర్కించుకుని తర్వాత సర్దుకున్నారు.

జోగినాథం భోజనం ముగించి చెయ్యి కడుక్కుని రూము చేరుకున్నాడు. లైటువేసి పక్కమీద వాలి కాగితమూ, కలమూ తీసుకుని యింటికి ఉత్తరం వ్రాశాడు. మామూలు యోగక్షేమాలతోబాటు అతడు కుసుమ అన్నగారి విషయంకూడా అందులో ప్రస్తావించి "కులగోత్రాల వంటి చిక్కులు రాకుండావుంటే, ఆయన ఒప్పుకుంటే నిజంగా మన చెల్లాయి అంత అదృష్టవంతురాలు ఎక్కడా ఉండదనే నా విశ్వాసం... నేను రేపే అన్ని వివరాలూ తెలుసుకుని మళ్లీ నీకు వ్రాస్తాను..." అని వ్రాశాడు.

తర్వాత కాగితం, కలం ప్రక్కనే ఉంచి ఆవులించి చిటికెవేసి వెల్లకిలా పడుకుని పైకప్పువంక చూస్తూ ఉండిపోయాడు. అంతలోనే అతని కళ్లు మూతలుపడ్డాయి.

పది గంటలు దాటిన తర్వాత సినిమా నుంచి వచ్చిన యిద్దరు మిత్రులూ గాఢంగా నిద్రపోతున్న జోగినాథం వంకచూసి నవ్వుకున్నారు. ఉమాపతి మెల్లిగా "తలుపు బార్లగా తీసిపెట్టి ఎలా దిట్టంగా నిద్ర పోతున్నాడో చూడు" అన్నాడు లక్ష్మీపతితో.

లక్ష్మీపతి కిటికీ పక్కగా పడివున్న కార్డును చేతిలోకి తీసుకుని చూసి "ఇది నీదేనయ్యా... ఇవాళే వచ్చినట్టున్నది" అన్నాడు. ఉమాపతి దాన్ని అందుకుని చదివి అవతలపడేస్తూ "నాన్నగారు వ్రాశారు ..మళ్ళీ వరదలొస్తున్నాయట. ఈఏడు కూడా పంటల రాలుబడి తక్కువగా ఉంటుందేమోనని వ్రాశారు. అది ప్రతి రెండు మూడేళ్ళకూ మామూలే. వరద రావడం నిండు పంటను తుడిచిపెట్టి పోవడం... మా పొలాలు కొన్నిటికి ఫరవాలేదు కాని కొన్ని మాత్రం బాగా దెబ్బతింటాయి". అంటూ నిద్రపోతున్న జోగినాథం వంక చూసి మళ్ళీ "ఈ గురువుగారి కేమో నీళ్ళ కరువు. త్రాగేందుకు నీళ్ళచుక్క కూడా లేక వీళ్ళు అవస్థ పడుతూ వుంటారు. మాకేమో వరదలు...ఎంత తమాషాగా ఉందో చూడు" అన్నాడు.

లక్ష్మీపతి ఏమీ మాట్లాడలేదు. నిశ్శబ్దంగా దుస్తులు మార్చుకుని జోగినాథంవైపు చూస్తూ ఉమాపతితో "ఉత్తరంరాస్తున్నాడయ్యా యింటికి..."అని మళ్లీ ఏదోరహస్యం చెబుతున్నట్టు నెమ్మదిగా "పోయిన నెలలో అనుకుంటాను...అంటే యిక్కడికి వచ్చిన పది పదిహేను రోజులకు అతను యింటికి వ్రాసిన ఉత్తరం ఒకటి చదివాను. తప్పే అనుకో. అయినా ఎంత తమాషాగా వుందో తెలుసా ! అబ్బ ! దారుణం! ఒక మతి చలించినవాడు రాసినట్టున్నది. ఆ ఉత్తరం...ఇక్కడ ఒంటి నిండా పుష్కలంగా కావలసినన్ని నీళ్ళు పోసుకుంటున్నాననీ, కరువు తీరా నీళ్ళు తాగుతున్నాననీ, తన వొంటిరంగు మారి ఆరోగ్యం కూడా పూర్వంకంటె ఎంతో బాగున్నదనీ వ్రాశాడు. పైగా నీళ్లు తాగేటప్పుడు తల్లినీ, చెల్లెళ్ళనూ తలుచుకుని తలుచుకుని మరీ తాగుతాట్ట... అదీగాక అంతకుముం దెప్పుడో వాళ్ళ వూళ్ళో చిన్న చెల్లెలు నీళ్ళబిందె దొర్లించి కష్టపడి తెచ్చుకున్న నీళ్ళన్నిటినీ నేలపాలు చేసిందని తల్లి ఆ చిన్న

పిల్లను చావబాదిన వృత్తాంతం అతను నాకు చెప్పాడు. ఉమాపతీ : అది నువ్వు విన్నట్టయితే నిలువునా వొణికిపోయి వుండేవాడివి..." అన్నాడు.

జోగినాథం నిద్రలో మరోవైపుకుతిరిగి పడుకున్నాడు. ఉమాపతి మెల్లిగా ఆ వుత్తరం అందుకుని మడత విప్పాడు. ఇద్దరూ మోకాళ్ళమీద కూర్చుని ఆ ఉత్తరాన్ని చివరివరకూ చదివి మొహాలు చూసుకున్నారు. తర్వాత దాన్ని యధాపూర్వంగా మడిచి యధాస్థానంలో ఉంచి ఇవతలికి వచ్చారు.

ఉమాపతి నెమ్మదిగా గొంతు తగ్గించి "అంటే మనం వెళ్ళిన తర్వాత కుసుమ వెంట వాళ్ళ యింటికి వెళ్లాడన్నమాట." అన్నాడొక విధంగా చూస్తూ.

లక్ష్మీపతి "అంతే అయివుండాలి మరి..." అని బదులుపలికాడు.

* * *

మరునాడు ఆఫీసులో జోగినాథం సాయంకాలం నాలుగు గంటలు దాటేవరకూ కుసుమను పలకరిద్దామని ఎంతగానో ప్రయత్నంచేశాడు. కాని, వీలుపడలేదు. నలుగురూ అక్కడే ఉండటమూ, పైగా కుసుమ చాలా హడావిడిగా పనిలో మునిగి ఉండటమూ అందుకు ముఖ్య కారణాలు.

నాలుగున్నరకే అతడు తన పని పూర్తిచేసుకుని తీరికగా కూర్చున్నాడు. ఉమాపతికి ఆరోజున అసలు పనిలేనట్టే లెక్క, అతని సీటుతీరే అంత. పని బహుకొద్దిగా మాత్రమే ఉంటుంది. లక్ష్మీపతి మాత్రం ఏవేవో ఫైళ్ళు తిరగవేస్తూ రిఫరెన్సులకోసం తంటాలు పడుతున్నాడు.

జోగినాథం నీళ్ళకూజావంక చూశాడు. మళ్ళీ అటూ యిటూ చూశాడు. నెమ్మదిగా లేచి కూజా దగ్గరికి వెళ్ళి నీళ్లు గ్లాసులోకి వంచుకున్నాడు. చేతిలో గ్లాసు పైకెత్తిపట్టుకుని ఒక్కక్షణంచూసి తర్వాత గడగడ త్రాగాడు.

అది గమనించి శర్మ అనే మరో గుమాస్తా ఏమీ పనిలేక తీరికగా

కూర్చుని ఉండి, నవ్వి, "మన కూజాలో నీళ్ళన్నీ ఒక్క జోగినాధం గారే కాజేస్తున్నారండీ... అదేమి చిత్రమో ప్రతి అరగంటకూ ఆయనకూ దాహమవుతూనే ఉంటుంది" అన్నాడు.

వైనతేయరావు అనే మరో గుమాస్తా ఫైలులోనుంచి తలపైకెత్తి చూసి "బహుశా అదేదో జబ్బయి వుంటుంది" అని మళ్లీ తలదించుకున్నాడు.

జోగినాధం నవ్వేందుకు ప్రయత్నించాడు. ఉమాపతీ, లక్ష్మీపతీ, ఒకరివంక ఒకరు చూసుకున్నారు.

ఇంతలో టైపు మెషిను చప్పుడు ఒక్క నిముషం ఆగినట్టుకాగా జోగినాధం తలఎత్తి చూశాడు. కుసుమ బల్లమీద చెయ్యి ఉంచుకుని తీరికగా, విశ్రాంతిగా కూర్చుని ఉంది. జోగినాధం నెమ్మదిగా ఆమె దగ్గరికి వెళ్ళి గొంతు తగ్గించి "ఏమండీ... మీతో కొంచెం మాట్లాడాలి..." అన్నాడు.

ఆమె నవ్వి "మాట్లాడండి .." అన్నది.

అత డామె ముందు కుర్చీలో కూర్చుని ఏదో చెబుదామని నోరు తెరిచేసరికి తన కొంప ఏదో మునిగినట్టు ఆఫీసరు గదిలో బెల్ 'గర్' మని మ్రోగింది. ఆమె హడావిడిగా లేచి "తర్వాత మాట్లాడుకుందాం... ఆఫీసరు పిలుస్తున్నారు. అన్నట్టు యివాళ మేము సినిమాకు వెడదామనుకున్నాం... మీరూ రండి, మా అన్నయ్య సంతోషిస్తాడు. పైగా మీరు మాట్లాడనూవచ్చు..." అంటూ హడావిడిగా ఆఫీసరు గదిలోకి వెళ్లింది.

జోగినాధం కొద్ది క్షణాలు అలాగే కూర్చుండిపోయాడు. ఇవాళ ఏది ఏమయినాసరే వారితో యీ విషయం ప్రస్తావించి వివరాలు తేల్చుకుని ఉత్తరం వ్రాయాలి. నిజంగా యీ సంబంధం కుదిరితే అమ్మ ఎంతగా సంబరపడిపోతుందో!

కుసుమ మరో అయిదు నిముషాలకుగాని యివతలికి రాలేదు. వస్తూనే ఒక కాగితం చూపించి జోగినాధంతో "ఇదుగో యీ ఒక్కటీ

అందజేస్తే వెంటనే మనం వెళ్ళిపోవచ్చు..." అంటూ చకచక పనిచెయ్య సాగింది.

జోగినాధం 'అలాగే' అని తలవూపి లేచి నెమ్మదిగా నడిచివచ్చి యివతలి వరండాలో నిలబడి జేబులో చేతులుపెట్టి వెదికాడు. రెండు రూపాయనోట్లు కనిపించాయి. అతడు తేలికగా నిట్టూర్చి మళ్ళీ తనసీటు లోకి వచ్చి కూర్చున్నాడు. ఉమాపతి లక్ష్మీపతితో ఏదో రహస్యం మాట్లాడుతున్నాడు.

ఉన్నట్టుండి ఉమాపతి శర్మ అనే గుమాస్తాతో "మీరిందాక జోగినాధం నీళ్లు తాగడం గురించి మాట్లాడారు చూశారూ! మీరా విష యంలో మరికొంత తెలుసుకోవడం అవసరం.. వాళ్ళప్రాంతంలో వూళ్ళన్నీ ఎప్పుడూ కరువుతో కొట్టుకుపోతూ ఉంటాయి. ఎక్కడా నీళ్ళ చుక్క కూడా దొరకదు. కడుపునిండా తాగేందుకు, వొంటినిండా పోసుకునేందుకూ నీళ్లుండవు. తాగేందుకు బిందెడు నీళ్లు మూడణాలుపెట్టి మరీ కొనుక్కోవాలి. అటువంటి వూరి నుంచి వొచ్చినవాడికి ఇక్కడ పుష్కలంగా నీళ్లు దొరికేసరికి కోతికి కొబ్బరికాయ దొరికినట్టేకదా" అన్నాడు.

జోగినాధం "అవును. భగవంతుడి దయ అలా ఉంది. మాకు నీళ్ళు లేవు... మీరేమో వరదల్లో మునిగిపోతున్నారు" అన్నాడు.

ఉమాపతి "భగవంతుడి దయ అనకు... అధర్మం పెరిగితే అంతే... నీటిచుక్క దొరకదు..." అన్నాడు.

జోగినాధం ఉడుకుమోతుతనంతో "వరదలు రావడానికి కారణం అధర్మంకాక మరేమిటో..." అన్నాడు.

లక్ష్మీపతి అందుకుని 'అలా కాదు, మీది మరీ దారుణం...నువ్వే చెప్పావు ఒకసారి గుర్తుందా? మీ చిన్న చెల్లాయి నీళ్ళబిందె దొర్లించడం సంగతి" అన్నాడు.

శర్మా, వైనతేయరావూ ఒక్కసారిగా "ఎవరా చెల్లాయి? ఏమా కథ? అది చెప్పండి ముందు" అన్నారు.

లక్ష్మీపతి జోగినాధం వంక తిరిగి "చెప్పనా?" అని అడిగి, తర్వాత అతని సమాధానం కోసం ఎదురుచూడకుండానే ప్రారంభించాడు. "అతనే చెప్పాడు వొచ్చిన కొత్తల్లో... ఒకసారి వాళ్ళ యింట్లో జరిగిన విషయమే... రాత్రి అంతా కష్టపడి బావికీ యింటికీ తిరిగి ఒక బిందెడు మంచినీళ్లు సంపాయించుకున్నారట. మర్నాడు ఉదయం వాళ్ళ చెల్లెలు-చిన్నపిల్ల-గ్లాసు ముంచుకోబోగా ప్రమాదవశాత్తూ బిందె దొర్లిపోయింది. నీళ్ళన్నీ నేలపాలైపోయాయి. ఆ పిల్ల భయంతో బిగుసుకుపోయి నిలబడిపోయింది. తల్లివచ్చి రెక్క పుచ్చుకుని గొడ్డును బాదినట్లు చావగొట్టిందట... ఇలా అని అతనే చెప్పాడు నాకు. కావలిస్తే అడగండి..."

జోగినాధం వంచిన తల ఎత్తలేదు. ఉమాపతి "ఇక ఇతను స్నానం ప్రారంభించాడా... అది గంటల తరబడి సాగుతుంది!... ఒక్కొక్క బొక్కెనే తోడుకుని 'యిది చెల్లాయికి...' 'యిది అమ్మకు', 'యిది చిన్న చెల్లాయికి' అని గొణుక్కుంటూ వొంటిమీద పోసుకుంటాడండీ... తాగేటప్పుడూ అంతే ... ... గ్లాసు పైకెత్తి పట్టుకుని చూస్తాడు మీరు గమనించారో లేదో. ఆ చూడటం నలకలున్నాయేమోనని మాత్రం కాదు... కళ్ళు మూసుకుని ఏమిటో గొణుక్కుని మరీ తాగుతాడు. రోజూ తెల్లవారుతుండగానే కృష్ణకు బయలుదేరి పోతాడు. సాయంకాలంపూట యింట్లో బావి ఉండనే ఉంది. ఇక హోటల్లో సర్వర్లందరూ యితనికేం బిరుదు యిచ్చారో తెలుసా! 'మంచినీళ్ళ పంతులుగారు.' మొన్న నేను విన్నాను." అన్నాడు.

శర్మ "ఇది వింత కేసే" అన్నాడు.

వైనతేయరావు వంకరగా నవ్వి గంభీరంగా "ఇదొక మానసిక వ్యాధి అయిఉంటుంది" అన్నాడు.

జోగినాధానికి కోపం ముంచుకు వచ్చింది. వీళ్ళందరూ తనను గేలిచేసి ఏడిపించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారనే విషయం స్పష్టంగా తెలిసిపోయింది. ఆ క్రౌర్యం అతడు భరించలేకపోయాడు. అందర్నీ నిప్పులు చెరిగే కళ్ళతో చూశాడు. కుసుమ అన్నీ విన్నది కాబోలు సానుభూతితో చూస్తున్నది.

వైనతేయరావు పూరుకోకుండా "ఏది ఏమయినా అలా బొత్తుగా"... అని ఏదో అనబోతూఉండగా, జోగినాథం పెద్దగా "ఇక తమరేమీ మాట్లాడకండి సార్. ఇప్పటికే చాలా అసహ్యంగా మాట్లాడారు... మిమ్మల్ని అర్థంచేసుకోగలను లెండి ... అంత బొడ్డూడని పసివాణ్ణేమీ కాదు..." అన్నాడు.

శర్మ అనే గుమాస్తా కలగజేసుకుని "అదేమిటండీ... మిమ్మల్ని యిప్పుడేమన్నామనీ మీకు అంత కోపం? ఏదో నీళ్లు ఎక్కువగా తాగుతారనీ ..." అంటూ ఉండగా ఇక జోగినాథం పూరుకోలేకపోయాడు. విసురుగా సీటులో నుంచి లేచి 'ఆపండిక... మీరింకా అలాగే మాట్లాడుకుంటూపోతే ఏం చేస్తానో నాకే తెలియదు." అంటూ ఉద్రేకంతో ఊగిపోతూ, "అవునండీ.. నేను నీటిచుక్క దొరకని వూళ్లో పుట్టి పెరిగాను. ఇక్కడ నీళ్లు చూసేసరికి కోతికి కొబ్బరికాయ దొరికినట్టే అయింది. విపరీతంగా తాగుతున్నాను. అంతేకాదు... కావలిస్తే మూర్ఛవాడిలా పొట్ట పగిలేట్టు నీళ్లు తాగుతాను. పిచ్చివాడిలా గంటల తరబడి స్నానంచేస్తాను. లేకపోతే ఏదన్నా మంచి ముహూర్తం చూసి కృష్ణలోపడి చస్తాను అయితే మాత్రం? మీకెందుకు?" అన్నాడు.

తర్వాత కణతలు పట్టుకుని సీటులో కూర్చుండిపోయాడు. అంతటా నిశ్శబ్దమైపోయింది. ఎవరూ పెదవి కదపలేదు. కుసుమ టైపు చేయడంలో మునిగిపోయింది. జోగినాథం యింత జరిగిన తర్వాత ఎప్పుడో అక్కడినుంచి పారిపోయి ఉండేవాడు. కాని యివాళ కుసుమతో, ఆమె అన్నగారితో మాట్లాడాలి. అది తప్పదు.

ఒక పావుగంట తర్వాత చాలామంది యిళ్లకు వెళ్ళిపోయారు. కుసుమ టైపుమెషినుమీద కవరువేసి సిద్ధమై జోగినాథం వంక చూసింది.

ఆతడు లేచి నిలబడి రుమాలుతో మొహం తుడుచుకుని ఆమె వెంటబయలుదేరాడు. ఇద్దరూ మెట్లు దిగుతూవుండగా ఆమె జోగినాథంతో "మీరెందు కలా యిరిటేట్ అవుతారు?" అన్నది.

జోగినాథం వెంటనే సమాధానం చెప్పలేదు. కాని, ఒక్క క్షణం

ఆగి "అలా మనిషిని నిస్సహాయంగా చేసి వెర్రివాణ్ణి చేస్తుంటే ఎలా సహించడం చెప్పండి? ఏమయినా కారణం ఉందా అంటే ఏమీలేదు. నా చేతికి ఆరువేళ్ళున్నాయి కదా! అది పట్టుకుని నన్ను నలుగురిలో ఎగతాళి చేస్తుంటే ఎలా ఉంటుంది చెప్పండి? అవును నిజమే... మా ఊళ్లో, మా ప్రాంతమూ పట్టి దౌర్భాగ్యపువే. నీళ్ళ కరువు ఉంటే దౌర్భాగ్యం కాక మరేమిటి? అయినా మధ్య నేనెందుకు వెర్రివాణ్ణవుతాను. 'ఇదొక మానసిక వ్యాధిట.' ఆ వైనతేయరావు పిలక నాచేతిలో ఉంది. ఏమనుకుంటున్నాడో ఏమో? బోడిపేరు వాడూనూ...ఈసారి యిలా ఏమన్నా వాగితే ఆఫీసరుతో చెప్పేస్తాను" అన్నాడు.

కుసుమకు నవ్వు వచ్చింది. కాని ఆమె నవ్వలేదు. అతడు ఆఫీసరుకు చెబుతానన్నప్పుడు తోటి పిల్లవాడిమీద కోపగించి మేష్టారితో రిపోర్టుచేస్తానని బెదిరించే బడిపిల్లవాడు గుర్తుకువచ్చాడామెకు.

ఇద్దరూ కుసుమ ఇంటిముందు ఆగేసరికి లోపలినుంచి గోలగా నవ్వులు వినిపిస్తున్నాయి. కుసుమ తలుపు తట్టి అతనివైపు చూసి "ఎవరో బంధువులు దిగినట్టున్నారు" అన్నది.

తలుపు తెరిచిన చిన్నపిల్ల మామూలుగానే "అక్కయ్య వొచ్చిందో" అని రాగంతీస్తూ లోపలికి వెళ్ళింది.

హాల్లో చాపమీద కూర్చుని క్యారమ్సు ఆడుతున్న వ్యక్తులను చూడగానే కుసుమ ఆనందంతో పరుగెత్తుకు వెళ్ళి "అరె! నువ్వెప్పుడొచ్చావ్ వసంతా?" అని అడిగింది. జోగినాధం గుమ్మం దగ్గరగా నిలబడి ఉండిపోయాడు. ఆ వసంత అనబడే అమ్మాయి "ఇప్పుడే... ఒక అరగంట అయిందేమో.. లోపల అమ్మ ఉంది..." అన్నది.

జోగినాధం ఆశ్చర్యపోతూ చూశాడు. అంతఅందమైన స్త్రీనతడు ఇంతవరకూ చూడలేదు. ఆమె ఎడమ చేతి కొక వాచీ, కుడిచేతికి మూడో నాలుగో బంగారు గాజులూ ఉన్నాయి. ఆ బంగారురంగు ఆమె వంటిమీద బొత్తిగా కనిపించకుండా ఉంది. నల్లని చిలిపి ముంగురులు కొన్ని నుదుటిమీద పడుతూవుంటే వాటిని ఎడమచేతి వ్రేళ్ళతో పైకి తోసు

కుంటున్నదామె. నవ్వుతున్నప్పుడల్లా బుగ్గలు ఎంతో అందంగా సొట్టలు పడుతున్నాయి. ఆమె వయస్సు పదహారేళ్ళకు మించి ఉండదు.

కుసుమ జోగినాథంతో "సారీ? యిలా రండి మీరు... కూర్చుని ఉండండి, యిప్పుడే వస్తాను..." అన్నది.

కామేశం ఆ మాటలు విని తలతిప్పి చూసి "అరె! మీరువచ్చారా? గుడ్. ఇలా కూర్చోండి..." అంటూ మళ్ళీ తన ఆటలో లీనమైపోయాడు.

కుసుమ కొద్ది నిముషాల్లో యివతలికి వచ్చింది. జోగినాథం అక్కడే వారి ఆట చూస్తూ కూర్చుని ఉన్నాడు. కుసుమ ముందుకు వచ్చి "అన్నయ్యా! యివాళ మరి సినిమా ప్రోగ్రాం ఎలారా?" అని అడిగింది.

కామేశం "దానికేం?" అన్నాడు. అంతలో లోపలినుంచి ఒక ముప్ఫయి అయిదేళ్ళ స్త్రీ వచ్చి "అవును... దానికేం? మీరు సినిమా మానుకోవడమెందుకూ? అందరూ సరదాగా వెళ్ళిరండి... నేను యింటి దగ్గర వంటా వగైరాలు చూసుకుంటాను" అన్నది.

కుసుమ "ఇంకా టైముందిగా... రెండాటలాడి పోదాం... నేనూ అన్నయ్యా ఒక పార్టీ" అన్నది.

వసంత కాయిన్స్ తీస్తూ "అలా వీల్లేదు. నేనూ మీ అన్నయ్యా ఒక పార్టీ" అన్నది.

కుసుమ "నెరజాణవే నువ్వు... అప్పుడే అన్నయ్యను కలిపేసుకుంటున్నావ్. ఆగవమ్మా కొంచెం గుర్రాన్ని కట్టెయ్. కోర్సు పూర్తి కానీ..." అన్నది.

జోగినాథం చిత్రమైన అవస్థలో పడ్డాడు. అంతలో మళ్ళీ కుసుమ అతన్ని ఉద్దేశించి "సరే రండి... సార్... మీరూ నేనూ ఒక పార్టీట... కూర్చోండి" అన్నది.

అతడు సిగ్గుపడుతూ "నాకు బొత్తిగా రాదండీ ... ఎలా?"... అన్నాడు.

కామేశం "ఫరవాలేదు ... ఇక్కడ అందరూ యింటర్నేషనల్

ప్లేయర్స్.. ఎవరికీ బాగా రాదు... ఏదో సరదాగా ఆడుకుంటాం కానీ పేకాకటి కాదుగదా! రండి రండి..." అన్నాడు.

జోగినాధం బిడియపడుతూ కూర్చున్నాడు. టాస్ వేయగా కుసుమకు అనుకూలంగా పడింది. ఆమె జోగినాధానికి స్ట్రయికర్ అందించి "ఊఁ! కానివ్వండి" అన్నది.

జోగినాధం ఎడమచేతితో స్ట్రయికర్‌ను బలంగా కొట్టాడు. వసంత ఆశ్చర్యంతో కళ్లు పెద్దవిచేసి "మైగాడ్! ఈయన ఎడమచేతి వాటం... పైగా ఆరు వేళ్లున్నాయి" అన్నది.

కుసుమ "అన్నట్టు మరిచిపోయాను. వసంతా! వీరు మిస్టర్ నాథ్ అని మా ఆఫీసులో పనిచేస్తున్నారు" అని పరిచయం చేసింది. వసంత చేతులు జోడించింది.

ఆమె మళ్లీ జోగినాధంతో "ఈమె మా మేనత్త కూతురు. పేరు వసంత... సెకండియర్ బి.ఎస్.సి వుడ్ బి మిసెస్ కామేశం...అంటే మాకు కాబోయే వదినగారన్నమాట. వాళ్ళకు తొందరగానే ఉంది గాని మా మామయ్య అండ్ కో పెద్దవాళ్ళందరూ 'అయ్! తొందర పనికి రాదు. ముందర పిల్ల చదువు పూర్తి కావాల్సిందే. అందాకా అలా ఉండండి. వేరు వేరుగా కలలు కంటూ' అని మందలించారు. అదన్న మాట అసలు విషయం" అన్నది.

వసంత బుగ్గలలో గులాబులు విచ్చుకున్నాయి. కొంచెం ఎఱ్ఱబడిన మొహంతో ఆమె కుసుమను మోచేత్తో పొడిచి మెల్లగా 'ఛీ వూరుకోవే!" అన్నది.

కామేశం నవ్వి జోగినాధంతో "మావాళ్ళు మరీ రాలుగాయి పిల్లలండీ బాబూ!" అన్నాడు.

జోగినాధం దిగాలువడిపోయాడు. ఒక్కసారిగా మనిషిలో సత్తువ సన్నగిల్లి నీరసం ఆవరించింది. ఆట ఆడుతూనే వున్నాడు కాని మనసంతా చీకాకై పోయింది. సినిమా రీలులో లాగా తన వూరు... చెల్లాయిలూ, తల్లీ, గడ్డి కూడా మొలవని చవిటినేలా, రాళ్ల పగిలే

ఎండలూ, వెచ్చనిగాలీ, నీళ్ళులేని బావులూ, నీళ్ళకోసం పాట్లూ, ఎక్కడ చూసినా నీరసంగా నిస్తేజంగా వుండే జనమూ... మనసులో తిరిగి పోయారు.

ఒక ఆట పూర్తి అయింది. కుసుమ 'కాబోయే దంపతులు గెలిచారు.. సరే యిక యిది కట్టిపెడదాం...... ప్రైమవుతున్నది. అన్నయ్యా! నువ్వు తయారేనా?" అన్నది.

కామేశం లేచి "జస్ట్ వన్ మినిట్" అంటూ లోపలికి వెళ్ళాడు. జోగినాథం కూడా లేచి చొక్కా గుండీలు సర్దుకుంటూ "నేను వెళ్ళి వస్తానండీ" అన్నాడు.

కుసుమ ఆశ్చర్యపోయి "అదేమిటండీ... మీరు కూడా వస్తా నన్నారుగా... పైగా మా అన్నయ్యతో ఏదో మాట్లాడాలన్నారు కదా?" అన్నది.

జోగినాథం ఏం చెప్పాలో తెలియక "ఏమీ లేదు లెండి" అని వూరుకున్నాడు. కుసుమ "మరి!" అని రెట్టించి అడిగింది.

జోగినాథం యిక అక్కడ నిలబడలేక పోయాడు. "ఏమీ లేదు లెండి... కాలేజీ విషయాలేవైనా చెబుతారేమోనని కాస్సేపు తీరికగా మాట్లాడుదామనుకున్నాను. వీలైతే నైట్ కాలేజీలో చేరుదామని వుండను కోండి...అంతకంటె మరేమీలేదు. మరోసారి మాట్లాడుతాను లెండి అదేమీ పెద ముఖ్య విషయం కాదుగా! వెళ్ళివస్తానింక" అంటూ వీధిలోకి వచ్చేశాడు. కుసుమ అలాగే ఆశ్చర్యంతో నిలబడిపోయింది.

అతడు నేరుగా రూముకు వచ్చేశాడు. తలుపులు తెరిచే వున్నాయి. ఉమాపతీ, లక్ష్మీపతీ, చెరొక పక్కా పడుకుని కబుర్లు చెప్పుకుంటూ నవ్వుకుంటున్నారు. వాళ్ళిద్దరూ ఒకచోట చేరితే యిక కబుర్లకూ నవ్వులకూ లోటుండదు. ఏవేవో కాలేజీ కబుర్లు చెప్పుకొని విరగబడి నవ్వుకుంటూ వుంటారు.

జోగినాథం రావడం చూసి యిద్దరూ కబుర్లు ఆపేశారు. అతడు లోపలికి వెళ్ళీ వెళ్ళటంతోనే పక్కమీద వాలిపోయి కళ్ళుమూసుకున్నాడు.

ఉమాపతి లక్ష్మీపతి వంక చూసి కన్నుగీటుతూ "సినిమాకు వెళ్ళలేదా గురువుగారూ ?" అని అడిగాడు జోగినాథాన్ని. జోగినాథం "లేదం"టూ తల అడ్డంగా వూపాడు.

తర్వాత అతడు లేచాడు. క్రితం రాత్రి తాను యింటికి వ్రాసిన ఉత్తరం యివతలికి తీసి దాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చింపి కిటికీలో నుంచి విసిరి వేశాడు. ఆ కాయితపు ముక్కలు గాలి విసురుకు చెల్లా చెదరై ఎటెటో ఎగిరిపోయాయి.

ఒక అరగంట దాదాపు నిశ్శబ్దంగానే గడిచింది. తర్వాత ఉమాపతి లేచి 'నాకు ఆకలివేస్తున్నది బాబూ, హోటలుకు వచ్చేవాళ్ళు రావచ్చు..." అన్నాడు. జోగినాథం కదలలేదు. లక్ష్మీపతి లేచి చొక్కా తొడుక్కుని ఊఁ పోదాం పద. ." అన్నాడు.

ఇద్దరూ గదిదాటి బయటికి వచ్చారు. ఉమాపతి ఆగి అనుమానంగా "మనం తప్పు చేస్తున్నా మనిపిస్తున్నదోయ్... అతని సంగతి మనకు తెలుసుకదా ! కేవలం అమాయకుడు. ఒకసారి వెళ్లి 'రమ్మ'ని పిలుద్దాం. రాకపోతే సరే... యిద్దరం వెళ్లిపోదాం... అప్పుడు మన తప్పేమీ వుండదు" అన్నాడు.

తర్వాత మళ్ళీ యిద్దరూ లోపలికి వెళ్ళి జోగినాథాన్ని తట్టి లేపారు. అతడు కళ్ళు తెరిచిచూసి "ఏమిటండీ?" అని అడిగాడు.

ఉమాపతి "మీరు వచ్చినప్పటి నుంచీ ఎన్నడూ యిలా మేము నేరుగా వెళ్ళలేదు. మీరు రండి భోజనానికి..." అన్నాడు.

జోగినాథం కళ్ళలో ఎందుకో నీటిపొర నిలిచింది. అతడు గద్గద స్వరంతో "నాకీపూట ఆకలి లేదండి...నిజం.. మీరిదరూ వెళ్ళిరండి" అన్నాడు.

ఉమాపతి అతని నుదుట చేయి ఉంచిచూసి "ఒళ్ళు కొంచెం వేడిగానే ఉంది. అయినా అన్నం మానటం మంచిది కాదేమో !" అన్నాడు.

జోగినాథం తలవూపి "కాదులెండి... నేనీపూట ఏమీ తినలేను

మీరిద్దరూ వెళ్ళిరండి..." అన్నాడు. దానితో వారిద్దరూ మరేమీ మాట్లాడకుండా వీధిలోకి వెళ్ళిపోయారు.

జోగినాథానికి ఎందుకో ఏడుపు పొంగివచ్చింది. అతడింతవరకూ ఎన్నడూ తల్లినీ, చెల్లెళ్ళనూ వొదిలి వున్నవాడు కాదు. ఈ రెణ్ణెల నుంచీ అతడు ఎన్నో పర్యాయాలు ఏడుపును దిగ్రమింగుకున్నాడు. కాని యివాళ ఆఫీసులో జరిగిన ఉదంతం అతన్ని కలతపెట్టింది. కాని అతడు దాన్ని అట్టే లెక్కచేయలేదు. దాని తర్వాత కుసుమ యింట్లో జరిగినదంతా అతన్ని చాలా క్షోభపెట్టింది. తాను నిన్నటినుంచీ చాలా ప్రేమగా కట్టుకున్న పేకమేడలు ఒక్కసారిగా కూలిపోయినట్టయింది. అతడు లోలోపల దుఃఖంతో దిగులుతో మెలికలు తిరిగిపోతూ అలాగే పడుకున్నాడు. అంతలోనే అతనికి గాఢంగా నిద్రపట్టింది.

* * *

అతడు కళ్ళు విప్పి చూసేసరికి రూములో చిన్న బల్బు వెలుగుతున్నది. ఎక్కడా ఏ అలికిడీ లేదు. ఉమాపతి, లక్ష్మీపతి యిద్దరూ గురకలు పెడుతూ నిద్రపోతున్నారు.

అతడు లేచి బల్లమీదవున్న ఉమాపతి రిస్టువాచీ చేతిలోకి తీసుకుని చూశాడు. అయిదు గంటలకు యిరవై నిముషాలు తక్కువ... ఇక కదిలితే మంచిది. తెల్లగా తెల్లవారిన తర్వాత నదికి బయలుదేరి వెళ్ళటం యిక మానుకోవాలి. లేకపోతే వీళ్ళతో చిక్కే... త్వరగా వెళ్ళి వాళ్ళు లేవకముందే రూముకు చేరుకోవడం మంచిది. క్రిందటిరోజు ఆఫీసులో జరిగిన ప్రహసనం మళ్ళీ జరగదని హామీ ఎక్కడా లేదు కదా! అతడు త్వరత్వరగా రూము తలుపులు దగ్గరకు లాగి మెల్లిదిగి వీధిలోకి వచ్చాడు. క్రిందిమెట్టు దిగుతూ వుండగా ఎందుకో గుండె జలదరించింది.

వీధి చివర ఒక కుక్క అరుస్తున్నది. ఏయింటి పెరటిలోనో దాక్కునివుండి గుడ్లగూబ ఒకటి వుండి వుండి కూత పెడుతున్నది. వీధులలో అక్కడొకరూ, అక్కడొకరుగా జనం పలుచగా తిరుగుతున్నారు.

జోగినాథం మనసులో తనవూరూ, నెర్రెలు విచ్చిన పొలాలూ, రాత్రిళ్ళు నిద్రలేకుండా నీళ్ళుమోస్తూ తిరుగుతున్న తల్లీ చెల్లెలూ, నీళ్ళ బిందె దొర్లించి చావు దెబ్బలు తిన్న చిన్నచెల్లెలూ, నిస్తేజంగా నీరసంగా వుండే జనమూ, వెచ్చని హోరుగాలీ, రాళ్ళుపగిలే ఎండలూ, గిర్రున సినిమా రీలులాగా తిరిగిపోయాయి. లోలోపల "నాగార్జునసాగర్ పూర్తి అయితే మాకూ యీ బాధలు తప్పి బోలెడన్ని నీళ్ళు వస్తాయి" అనుకున్నాడతడు.

నది మెట్లక్రింద రొదచేస్తూ ప్రవహిస్తున్నది. దూరంగా వంతెన మీద ఏదోరైలు దవ్వుడుచేస్తూ పోతున్నది. చల్లని, జీవంపోసే గాలి హాయిగా తెరలు తెరలుగా వీస్తున్నది. మెట్లదగ్గర అప్పుడే నలుగురైదు గురు మనుషులు స్నానం చేస్తున్నారు. వారిలోఒకాయన ఏవేవోమంత్రాలు చదువుతున్నాడు. పలుచని వెలుతురు మందంగా వ్యాపిస్తున్నది.

జోగినాథం చొక్కా విప్పి తువాలు కట్టుకుని నెమ్మదిగా నీళ్ళలోకి దిగాడు. చల్లని నీళ్ళు మంచులాగా మోకాళ్ళకు పైగా తగిలేసరికి శరీరం పులకరించినట్టయింది. మరొక అడుగు ముందుకువేసి మెట్టు దిగాడు హాయిగా, "ఎంత బావుంది!" అనుకున్నాడు. మరొక అడుగు ముందుకు.. తానిలా హాయిగా మనసుతీరా స్నానం చేస్తూవుంటే తన వూళ్లో తనవారెలా వున్నారో అనే బాధ అతని మనసులోకి వచ్చింది. అమ్మ రాత్రి అంతా నీళ్ళకోసం తిప్పలుపడి యిప్పుడే కొద్దిగా నడుం వాల్చి వుంటుంది...

మరొక మెట్టు క్రిందికి... అతని మనసులో తన వూరూ, తన యిల్లూ, యింటివెనక ఎండిన పున్నాగ చెట్టూ, పొలాలూ, నీళ్ళులేని బావులూ, అన్నీ మళ్ళీ సినిమా రీలులాగా తిరిగిపోయాయి. మళ్లీ "నాగార్జునసాగర్ పూర్తి అయితే మాకూ యిబ్బందులు తప్పుతాయి. అప్పుడు కావలసినన్ని నీళ్ళు" అనుకున్నాడు. మరొక అడుగు ముందుకు వేశాడు. మెట్లమీద నిలబడ్డవారు ఆందోళనతో అతనివంక చూస్తున్నారు.

అంతలో అతని కాళ్ళు తేలిపోయాయి. అతని గుండెలు ఝల్లుమన్నాయి. అరె! భగవంతుడా! ఏమయిపోతున్నాడు తాను? ఎందుకలా

యీ నీళ్ళు తనను లాక్కుపోతున్నాయి? గుండ్రంగా రంగులరాట్నం తిరిగినట్టవుతున్నదేమిటి? కాళ్ళకు మెట్లు అందవేం? ఆ మనుషులు కనిపించరేం? తన కళ్ళకి నీళ్ళు అడ్డువస్తున్నాయెందుచేత?

దూరం నుంచి కేకలు లీలగా వినిపించాయి. నీళ్ళు తనచుట్టూ ఒక గోడ కట్టినట్టుగా ఏర్పడి వొడ్డునున్న వారిని చూసేందుకే వీలులేకుండా చేశాయి.

అతడు గొంతు పెద్దదిచేసి అరిచాడు. వెంటనే అతని గొంతులోకి నీళ్ళుపోయాయి. రెండవసారి మళ్ళీ అలతోపాటు కొంచెం పైకి వచ్చినందువల్ల కాబోలు అతనికి దూరంగా మనుషులు కనిపించారు అతడు చేతులెత్తి నమస్కారంచేసి "బాబోయ్ రక్షించండి..." అని అరిచాడు. దానితో మరికాసిని గుటకలు వేశాడు. అతని మనసులో క్షణంలో సగంలో మళ్ళీ సినిమా రీలులోలాగా తనవూరూ, తల్లి చెల్లెళ్ళూ, నీళ్ళులేని బావులు, నెర్రెలువిచ్చిన పొలాలూ, వెచ్చని హోరుగాలీ... తన స్నేహితులిద్దరూ, కుసుమా, కామేశం... కాంతి వేగంతో మనసులోకి వచ్చి వెళ్ళిపోయారు.

అంతలోనే అతడు మూడవసారి పైకి లేచాడు. మళ్ళీ చేతులెత్తి ఒడ్డున ఉన్నవారి నుద్దేశించి "బాబోయ్! రక్షిం..." అన్నాడు. అంతే. ఆ చేతులు నీరసంగా వాలిపోయాయి. పగబట్టిన పాముల సమూహంలా నీళ్ళు అతన్ని 'రివ్వు'న లోపలికి లాక్కుపోయాయి. కొద్ది క్షణాల్లోనే ఒడ్డున ఉన్నవారికి అక్కడ ఏమీ కనిపించలేదు.

నది తన దోవన తాను భీకరంగా పరవళ్ళుతొక్కుతూ ప్రవహించిపోతున్నది. ఎక్కడో కొన్ని వందలమైళ్ళ దూరంలో మారుమూల పల్లెటూళ్ళో పూరియింట్లో నిద్రలో వున్న తల్లి ప్రేగు కదిలింది.

(1965 జూన్ 'భారతి')